

STADSMANNAVARA, f. 1. Sådan slags vara, som tillverkas i stad. Brukas mest i plural.

STADSMARK, m. 3. Mark, tillhörig en stad.

STADSMILITÄR, ---är, m. 3. 1) Trupp, som underhålles af invånarne i en stad. — 2) Person, tillhörig en sådan trupp.

STADSMUR, m. 2. Mur omkring en befäst stad.

STADSMUSIKANT, ---ännt, m. 3. Privilegierad musikant i en stad, t. ex. i vissa tyska städer.

STADSNOTARIE, m. 3. Tjensteman, som betjenar invånarne i en stad med laga handlingars uppsättande, o. s. v.

STADSNYCKEL, m. 2. pl. — *nycklar*. Nyckel till en stadsport.

STADSNYHET, f. 3. Nyhet, som kringlöper i en stad och rörer någon af dess invånare eller dess allmänna angelägenheter.

STADSORDNING, f. 2. En af regeringen i ett land stadfäst ordning rörande styrelsens i en stad rättigheter och åligganden, jemte bestämmelser angående förvaltningen af stadens allmänna angelägenheter, dess medel, m. m.

STADSPORT, m. 2. Port till en befäst stad.

STADSRÅD, n. 3. Styrelsen i en stad. Eljest Magistrat.

STADSRÄTT, m. 3. 1) Domstol i en stad. — 2) Se *Stadslag*.

STADSSEKRETERARE, m. 3. Sekreterare, som förer protokollet i ett stadsråd. Eljest Magistrats-sekreterare.

STADSSOLDAT, -sälldat, m. 3. En, som tjänar vid en stadsvakt.

STADSSQVALLER, n. 3. Sqvaller, som löper omkring i en stad.

STADSSQVALLRA, f. 1. (fam.) Kvinna i en stad, känd för att veta och föra omkring allt hvad som der händer och sker.

STADSTJENARE, m. 3. En magistratens tjänare i en stad, som tillhandagår med uträttande af hvarjehanda lägre bestyr.

STADSVAKT, m. 3. 1) Polis- eller vaktrupp, som underhålles af en stad. — 2) En, som tjänar vid sådan trupp.

STADSVALL, m. 2. Vall omkring en befäst stad.

STADSVAPEN, n. 3. Det vapen, som en stad förer i sitt sigill.

STADSVÅG, m. 2. Offentlig våg i en stad, der vissa torgförda varor böra vägas.

STAF, stäv, m. 2. pl. *stafvar* (äfv. *staftrar*).

1) Lång och stadig käpp. *Arons s. Mercurii s. Bildar sammansättningarna Biskops-, Herde-, Vandringstaf, m. fl. — 2) (i plur. stäver)* Se *Kim*. — 3) Kort, smal, tunn, jemnbred skifva eller spröte i vissa saker. *S-var i en solfjäder, i en korg*. — 4) Gränspåle. — 5) (byggn. k.) a) Half-rund list, som omgifver öfra delen af en pelare. — b) Staflik fyllning i refflorna på en kolonn eller pilaster, ett stycke uppifrån basen. — 6) Det raka strecket på en runa. Deraf Bokstaf. — 7) Örtslägtet *Pedicularis*. — 8) Ett slags list-hyvel.

STAFBYGGNAD, m. 3. En stafvelses beskaftenhet i afseende på de bokstäfver, af hvilka den är sammansatt.

STAFBÄRARE, m. 3. Person, som bärande en staf, går förut vid högtidliga tåg.

STAFETT, stafätt, m. 3. (fr. *Estafette*, af ital. *Stapia*) Ridande postiljon, som förer bref

eller paket ifrån ett post- eller skjutshåll till ett annat, för att sedan vidare på samma sätt befordras. [Staffett.]

STAFFELE, stafäsch, n. 3. (mål.) Bifigurer på en tafla, isynnerhet på en landskapsmålning.

STAFFANSDAG, m. 2. Den helige Stephani dag i almanackan.

STAFFANSFRÖ, n. 4. *S-n*, de giftiga, maskdödande fröen af Staffansörten.

STAFFANSÖRT, f. 3. Örten *Delphinium Staphisagria*.

STAFFLETT, staflätt, 3. eller **STAFFLE**, stafli', n. 3. (t. *Staffelei*, fr. *Chevalet*) Målarställning.

STAFFLITAFLA, stafli'tafva, f. 1. (mål.) Hvarje tafla af medelmättig storlek.

STAFKARL, m. 2. (gam.) Tiggare.

STAFNING, f. 2. 1) Hopläggning af stafvelser, vid läsning. — 2) Se *Rättskrifning*.

STAFNINGSFEL, n. 3. Fel emot rättskrifningen.

STAFNINGSSÄTT, n. 3. Sättet att med bokstäfver teckna ett ord. — *Syn*. Ortografi.

STAFRUM, n. 3. Rymdemått för ved. Bör i bergslagera vara $3\frac{1}{4}$ alnar högt och bredt, samt vedens längd äfv. $3\frac{1}{4}$ alnar.

STAFSLUNGA, f. 1. Ett slags i krig fordom bruklig slunga, hvarmed striden börjades.

STAFVA, v. a. 1. 1) Vid läsning sammanlägga bokstäfver till stafvelser och dessa åter till hela ord. *Gossen har nyss börjat s. S. efter, fram, före*, se *Elterstafva. Framstafva, Förestafva*. — 2) Med bokstäfver teckna ord. *S. riktigt. Han s-r illa. Kunna s.*, skriva orden i ett språk riktigt. — *Stafvande*, n. 4.

STAFVELSE, m. 3. Hvarje beståndsdel af ett ord, som kan uttalas i ett enda ljud af rösten.

SLAFVELSEMÅTT, n. 3. (gram.) En stafvelses kvantitet.

STAFVELSESKRIFT, f. 3. 1) Det slags skrifkonst, då hvarje skriftecken utmärker en hel stafvelse. — 2) Skrift med sådana tecken.

STAG, stagg, n. 3. (skepp.) Tåg, som far ifrån en mastopp till undra delen af för-ut varande mast. Benämnes efter masten eller stängen, som det stöttar, såsom Storstag, Fockstag, m. m. *Gå öfver s.*, se *Stagvända*.

STAGA, stägga, v. a. 1. (skepp.) *S. en mast, stäng*, ansätta dess stag.

STAGFOCK, staggfå'ck, m. 2. (skepp.) Ett stagsegel, som med litsor vandrar på fockseglet.

STAGG, m. sing. Se *Borstgräs*.

STAGG, m. 2. Ett slägte af de taggfeniga fiskarna. *Gasterosteus*.

STAGNATION, staggnatschön, f. 3. (lat. *Stagnatio*) Stillastående, stockning.

STAGNERA, staggnera, v. n. 1. (lat. *Stagnare*) Stå stilla, vara stockad.

STAGSEGEL, staggseg'l, n. 3. (skepp.) Segel, som vandrar på ett stag.

STAGTACKEL, n. 3. (skepp.) Tvenne svåra fyrskurna taljor, hvilka hänga i topprep, det aktersta på toppen af stormasten, det främsta på toppen af fockmasten.

STAGVÄNDA, v. n. 2. (sjöt.) Vända genom vinden.

STAKA, v. n. 1. *S. ell. S. sig fram*, framdriva en båt medelst stödning med åra eller styre mot bottnen eller stranden. *S. út*, se *Ustaka*. — *S. sig*, v. r. 1) (om djur) Vid hoppning öfver gärdsgård o. s. v. rädda en påle, en stör i lifvet på sig. — 2) (fig. fam.) Komma till korta,